Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

6. september 2012*

Kohtualluvus tsiviil- ja kaubandusasjades — Kohtualluvus tarbijalepingute puhul — Määrus (EÜ) nr 44/2001 — Artikli 15 lõike 1 punkt c — Selle kohtualluvuse võimalik piiramine sidevahendite teel sõlmitud tarbijalepingutega

Kohtuasjas C-190/11,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Oberster Gerichtshof'i (Austria) 23. märtsi 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 22. aprillil 2011, menetluses

Daniela Mühlleitner

versus

Ahmad Yusufi,

Wadat Yusufi,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees J.-C. Bonichot, kohtunikud K. Schiemann, L. Bay Larsen, C. Toader (ettekandja) ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: P. Cruz Villalón,

kohtusekretär: ametnik C. Strömholm,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— Daniela Mühlleitner, esindaja: *Rechtsanwalt* C. Schönhuber,

— Ahmad Yusufi ja Wadat Yusufi, esindajad: *Rechtsanwalt* U. Schwab ja *Rechtsanwalt* G. Schwab,

— Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja J. Vláčil,

— Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* M. Russo,

— Poola valitsus, esindajad: M. Szpunar ja B. Majczyna,

— Portugali valitsus, esindajad: L. I. Fernandes ja S. Nunes de Almeida,

— Šveitsi Konföderatsioon, esindaja: D. Klingele,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

— Euroopa Komisjon, esindajad: A.-M. Rouchaud-Joët ja M. Wilderspin,

olles 24. mai 2012. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42; edaspidi „Brüsseli I määrus") artikli 15 lõike 1 punkti c tõlgendamist.

2 See taotlus esitati ühelt poolt D. Mühlleitneri ning teiselt poolt A. Yusufi ja W. Yusufi vahelises vaidluses, mis puudutas mootorsõiduki müügilepingu tühistamist varjatud puuduste tõttu, müügihinna tagastamist ning kahjutasu nõudmist.

Õiguslik raamistik

Liidu õigusnormid

3 Brüsseli 27. septembri 1968. aasta konventsiooni kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (EÜT 1972, L 299, lk 32), mida on muudetud järjestikuste konventsioonidega uute liikmesriikide ühinemise kohta selle konventsiooniga (edaspidi „Brüsseli konventsioon"), artikli 13 esimese lõigu punkt 3 on sõnastatud järgmiselt:

„Küsimustes, mis on seotud lepinguga, mille isik (edaspidi „tarbija") on sõlminud oma majandustegevusest või kutsealast sõltumatul eesmärgil, määratakse kohtualluvus kindlaks käesoleva jao alusel, ilma et see mõjutaks artikli 4 ja artikli 5 lõike 5 kohaldamist, kui tegemist on:

[…]

3) muud liiki kauba müügilepinguga või teenuste osutamise lepinguga, ja kui:

a) riigis, kus on tarbija alaline elukoht, on lepingu sõlmimisele eelnenud temale adresseeritud konkreetne pakkumine või reklaam

ja

b) tarbija on selles riigis teinud lepingu sõlmimiseks vajalikud toimingud."

4 Brüsseli I määruse põhjenduses 13 on märgitud, et kindlustus-, tarbija- ja töölepingute puhul tuleks nõrgemat poolt kaitsta soodsamate kohtualluvuse eeskirjadega kui üldised eeskirjad.

5 Brüsseli I määruse artikkel 2 sätestab põhimõtte, et isikud, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, kaevatakse selle liikmesriigi kohtutesse nende kodakondsusest hoolimata.

6 Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 punkt c on sõnastatud järgmiselt:

„Küsimustes, mis on seotud lepinguga, mille isik ehk tarbija on sõlminud oma majandustegevusest või kutsealast sõltumatul eesmärgil, määratakse kohtualluvus kindlaks käesoleva jao alusel, ilma et see mõjutaks artikli 4 ja artikli 5 punkti 5 kohaldamist, kui tegemist on:

[…]

c) […] lepinguga, mis on sõlmitud isikuga, kes tegeleb tarbija alalise elukoha liikmesriigis kutse- või äritegevusega või kelle selline tegevus on mis tahes vahenditega suunatud nimetatud liikmesriiki või mitme liikmesriigi hulgas ka nimetatud liikmesriiki, ning kui leping kuulub sellise tegevuse raamesse."

7 Brüsseli I määruse artikli 16 lõiked 1 ja 2 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Tarbija võib algatada menetluse teise lepinguosalise vastu selle liikmesriigi kohtutes, kus on nimetatud osalise alaline elukoht, või selle paiga kohtutes, kus on tarbija enese alaline elukoht.

2. Teine lepinguosaline võib algatada menetluse tarbija vastu üksnes selle liikmesriigi kohtutes, kus on tarbija alaline elukoht."

8 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma I) (ELT L 177, lk 6; edaspidi „Rooma I määrus") põhjenduses 7 on öeldud, et selle määruse sisuline reguleerimisala ja sätted peaksid olema kooskõlas Brüsseli I määrusega.

9 Rooma I määruse põhjendus 24 on sõnastatud järgmiselt:

„Tarbijalepingu puhul [on ü]htsuse tagamiseks [Brüsseli I määrusega] ühelt poolt vajalik, et tarbijakaitse eeskirja kohaldamise eeltingimusena osutataks „suunatud tegevuse" mõistele, ning teiselt poolt, et seda mõistet tõlgendataks [Brüsseli I määruses] ja käesolevas määruses ühtemoodi, pidades silmas, et nõukogu ja komisjoni ühisdeklaratsioonis [Brüsseli I määruse] artikli 15 kohta on täpsustatud, et selleks, et artikli 15 lõike 1 punkti c kohaldataks, „ei piisa sellest, et ettevõte suunab oma tegevuse ühte liikmesriiki või mitme liikmesriigi hulgas ka nimetatud liikmesriiki, kus on tarbija elukoht, vaid leping peab olema sõlmitud selle tegevuse raames". Samuti tuletatakse deklaratsioonis meelde, et „veebilehest ei piisa artikli 15 kohaldamiseks. See peab sisaldama ka teavet, milles kutsutakse üles sõlmima sidevahendi abil lepingut ning leping peab ka tegelikkuses mis tahes viisil olema sidevahendi abil sõlmitud. Sellisel puhul ei ole veebilehel kasutatud keel või vääring olulised"."

10 Rooma I määruse artikli 6 lõikes 1 on ette nähtud:

„Ilma et see piiraks artiklite 5 ja 7 kohaldamist, on leping, mille füüsiline isik on sõlminud oma tegevus- või kutsealast välja jääval eesmärgil („tarbija") teise isikuga, kes tegutseb oma tegevus- või kutsealal („kutseala esindaja"), reguleeritud selle riigi õigusega, kus on tarbija harilik viibimiskoht, tingimusel et kutseala esindaja

a) teostab oma majandus- või kutsetegevust riigis, kus on tarbija harilik viibimiskoht, või

b) kutseala esindaja suunab mis tahes viisil sellised tegevused kõnealusesse riiki või mitmesse riiki, mille hulka kuulub ka kõnealune riik,

ning et leping jääb nende tegevuste raamesse."

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

11 Eelotsusetaotlusest ja toimiku materjalidest ilmneb, et Austrias elukohta omav D. Mühlleitner otsis internetist Saksa marki sõiduautot isiklikuks tarbeks. Olles läinud Saksa otsingulehele „www.mobil[e].de", täpsustas ta soovitud sõiduauto margi ja mudeli ning sai vastuseks loetelu täpsustustele vastavatest sõiduautodest.

12 Ta valis sõiduauto, mis kõige paremini vastas tema otsingukriteeriumidele, ja ta suunati vastustajate A. ja W. Yusufi pakkumusele; vastustajatel on sõiduautode jaemüügikauplus, mis tegutseb seltsingu Autohaus Yusufi GbR (edaspidi „Autohaus Yusufi") vahendusel, mis on asutatud Hamburgis (Saksamaa).

13 Otsingulehel pakutud sõiduauto kohta põhjalikuma teabe saamiseks võttis D. Mühlleitner ühendust kostjatega Autohaus Yusufi veebilehel märgitud telefoninumbri abil, mille ees oli rahvusvaheline suunakood. Kuna kõnealune sõiduauto ei olnud enam saadaval, pakuti talle teist sõiduautot, mille üksikasjade kohta saadeti talle hiljem e-kiri. Talle täpsustati samuti, et tema Austria kodakondsus ei takistanud sõiduauto ostmist kostjatelt.

14 Seejärel reisis D. Mühlleitner Saksamaale ning ostis 21. septembril 2009 Hamburgis sõlmitud lepinguga A. ja W. Yusufi käest kõnealuse sõiduauto hinnaga 11 500 eurot ning sai sõiduauto kohe kätte.

15 Pärast Austriasse naasmist avastas D. Mühlleitner, et ostetud sõiduautol olid tõsised puudused, ning nõudis kostjatelt sõiduauto parandamist.

16 Kostjad keeldusid sõiduauto parandamisest ning D. Mühlleitner pöördus oma elukohajärgse kohtu Landesgericht Wels'i (Austria) poole nõudega tühistada sõiduauto müügileping, mille ta oli oma väitel tarbijana sõlminud ettevõtjaga, kes suunas oma äri- või kutsealase tegevuse Austriasse; viimast olukorda hõlmab aga Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 punkt c.

17 Kostjad vaidlesid vastu sellele, et D. Mühlleitner on „tarbija" ja et Austria kohtutel on rahvusvaheline pädevus, leides, et vaidlust peaksid lahendama Saksa pädevad kohtud. Nende arvates ei olnud lisaks nende tegevus suunatud Austriasse ja hageja esimeses kohtuastmes oli sõlminud lepingu nende äriühingu asukohas Saksamaal.

18 Esimese astme kohus Landesgericht Wels jättis 10. mail 2010 hagi läbi vaatamata, kuna tal puudub pädevus. Kuigi see kohus ei seadnud kahtluse alla asjaolu, et D. Mühlleitner on „tarbija", leidis kohus siiski, et võimalus tutvuda Autohaus Yusufi veebilehega Austriast ei olnud piisav, et Austria kohtuid saaks lugeda pädevaks; et lepingu sõlmimise aluseks oli hageja telefonikõne; ja et seejärel talle saadetud e-kirjast ei ilmne, et kostjad olid suunanud oma tegevuse Austriasse. D. Mühlleitner esitas selle otsuse peale apellatsioonkaebuse Oberlandesgericht Linz'ile.

19 Viimati nimetatud kohus kinnitas 17. juunil 2010 esimese astme kohtu otsust. Ka see kohus ei seadnud kahtluse alla asjaolu, et D. Mühlleitner on „tarbija", kuid viitas nõukogu ja komisjoni ühisdeklaratsioonile Brüsseli I määruse artiklite 15 ja 73 kohta, mis tehti selle määruse vastuvõtmisel (edaspidi „ühisdeklaratsioon") ja mille kohaselt ei piisa pelgalt „passiivsest" veebilehest, et järeldada, et tegevus on suunatud tarbija riiki; kohus märkis seejärel, et Autohaus Yusufi veebileht vastas sellise „passiivse" veebilehe tunnustele. Lisaks märkis kohus, et ühisdeklaratsiooni kohaselt peab leping olema sõlmitud sidevahendite teel, ning tõi välja, et siinses asjas see nii sõlmitud ei olnud. See kohus lubas siiski esitada kassatsioonkaebuse, tunnistades, et ühisdeklaratsiooni ulatuses ei olnud selgust.

20 D. Mühlleitner esitas selle otsuse peale kassatsioonkaebuse Oberster Gerichtshofile.

21 Toimiku materjalidest ilmneb, et see kohus leidis, et vastustajad olid oma tegevuse suunanud Austriasse Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 punkti c tähenduses, arvestades võimalust tutvuda Autohaus Yusufi veebilehega Austrias ning lepingupoolte vahel toimunud suhtlust sidevahendite teel: telefonikõne ja e-kirjade vahetus.

22 Siiski otsustas Oberster Gerichtshof 9. novembri 2010. aasta otsusega menetluse peatada, kuni Euroopa Kohus teeb otsuse liidetud kohtuasjades Pammer ja Hotel Alpenhof (7. detsembri 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-585/08 ja C-144/09: Pammer ja Alpenhof, EKL 2010, lk I-12527), mis pidi täpsustama mõistet „tegevus, mis on suunatud riiki, kus on tarbija alaline elukoht".

23 Viidatud kohtuotsus kinnitas Oberster Gerichtshofi veendumust, et A. ja W. Yusufi olid suunanud oma äri- või kutsetegevuse Austriasse. Sellel kohtul ei ole ka kahtlust, et D. Mühlleitner on „tarbija".

24 Siiski ei ole see kohus kindel, kas eespool viidatud kohtuotsuse Pammer ja Hotel Alpenhof punktidest 86 ja 87 ei ilmne, et Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 punkti c kohaldatakse üksnes sidevahendite teel sõlmitud lepingute suhtes.

25 Neil asjaoludel otsustas Oberster Gerichtshof menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas […] Brüsseli I määrus[e] […] artikli 15 lõike 1 punkti c kohaldamise eeltingimusena peab tarbija ja kutseala esindaja vaheline leping olema sõlmitud sidevahendi teel?"

Eelotsuse küsimuse analüüs

26 Esmalt tuleb meenutada, et Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 punkt c on erand nii selle määruse artikli 2 lõike 1 suhtes, mis näeb ette kohtualluvuse kindlaksmääramise üldreegli, mille kohaselt tuleb hagi esitada kostja elukohaliikmesriigi kohtusse, kui ka sama määruse artikli 5 punktis 1 ette nähtud reegli suhtes, mis puudutab kohtualluvuse erijuhtumeid lepingute puhul ja mille kohaselt kuulub vaidluse lahendamine selle riigi kohtute kohtualluvusse, kus hagi esemeks olev lepinguline kohustus täideti või pidi täidetama (eespool viidatud kohtuotsus Pammer ja Hotel Alpenhof, punkt 53).

27 Sellest tulenevalt peab seda erandit tingimata kitsalt tõlgendama, sest üldreeglist tehtud erandit või kõrvalekaldumist tuleb kitsendavalt tõlgendada.

28 Seejärel tuleb meenutada, et Brüsseli I määruses – ja eelkõige selle määruse artikli 15 lõike 1 punktis c – kasutatud mõisteid tuleb tõlgendada autonoomselt, tuginedes peamiselt selle määruse ülesehitusele ja eesmärkidele, et tagada määruse ühetaoline kohaldamine kõigis liikmesriikides (vt selle kohta 20. jaanuari 2005. aasta otsus kohtuasjas C-27/02: Engler, EKL 2005, lk I-481, punkt 33, ja eespool viidatud kohtuotsus Pammer ja Hotel Alpenhof, punkt 55).

29 Selles osas on Euroopa Kohus juba varem väljendanud seisukohta, et Brüsseli I määrusega kehtestatud süsteemis on – nagu nähtub selle määruse põhjendusest 13 – artikli 15 lõike 1 punkti c paigutus sama, mis Brüsseli konventsiooni artikli 13 esimese lõigu punkti 3 puhul, ning see täidab sama ülesannet, st selle eesmärk on kaitsta tarbijat kui nõrgemat poolt (Euroopa Kohtu 14. mai 2009. aasta otsus kohtuasjas C-180/06: Ilsinger, EKL 2009, lk I-3961, punkt 41).

30 Lõpuks tuleb täpsustada, et ei ole vaja kontrollida, kas A. ja W. Yusufi äritegevus oli suunatud Austriasse, kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus luges selle tingimuse juba täidetuks.

31 Esitatud küsimusele tuleb vastata eeltoodud kaalutlustest lähtudes.

32 Oma eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 punkti c tuleb tõlgendada nii, et see nõuab, et tarbija ja kutseala esindaja vaheline leping peab olema sõlmitud sidevahendite teel. Selles olukorras küsib see kohus, kas eespool viidatud kohtuotsuse Pammer ja Hotel Alpenhof punktidest 86 ja 87 ilmneb, et Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 punkti c kohaldamisala on piiratud vaid sidevahendite teel sõlmitud tarbijalepingutega.

33 Sellega seoses ei ole kahtlust, et ehkki Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 punkti c eesmärk on kaitsta tarbijaid, ei tähenda see, et nimetatud kaitse oleks absoluutne (vt eespool viidatud kohtuotsus Pammer ja Hotel Alpenhof, punkt 70). Lisaks mainitakse vajadust sõlmida tarbijalepingud sidevahendite teel nii ühisdeklaratsioonis kui ka ühisdeklaratsiooni kordava Rooma I määruse põhjenduses 24.

34 Siiski toovad kõik märkusi esitanud valitsused ja komisjon esile argumente, mis on seotud selle sätte grammatilise tõlgenduse, kujunemisloo ja teleoloogilise tõlgendusega, mis räägivad selle kasuks, et anda eelotsuse küsimusele eitav vastus.

35 Esiteks tuleb märkida, et Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 punkt c ei sea selle sätte kohaldamise tingimuseks otsesõnu asjaolu, et selle kohaldamisalas asuvad lepingud oleks sõlmitud sidevahendite teel.

36 Nimelt ilmneb selle sätte sõnastusest, et seda kohaldatakse kahe konkreetse tingimuse koosesinemise korral. Seega on esiteks vajalik, et ettevõtja tegutseks oma äri- või kutsetegevusega tarbija elukohajärgses liikmesriigis või et tema selline tegevus on mis tahes vahenditega suunatud nimetatud liikmesriiki või mitme liikmesriigi hulgas ka nimetatud liikmesriiki; ja teiseks, et vaidlusalune leping on sõlmitud selle tegevuse raames.

37 Lisaks tuleb märkida, et ettepanekule: nõukogu määrus (EÜ), mis puudutab kohtualluvust ja kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist tsiviil- ja kaubandusasjades, mille komisjon esitas Brüsselis 14. juulil 1999 (KOM(1999) 348 (lõplik)), lisatud seletuskirjas leidis see institutsioon, et „asjaolu, et kaotati [Brüsseli konventsioonis] endises artiklis 13 toodud tingimus, et tarbija pidi olema oma riigis teinud lepingu sõlmimiseks vajalikud toimingud, tähendab, et artikli 15 esimese lõigu punkti 3 [millest sai Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 punkt c] kohaldatakse ka lepingutele, mis on sõlmitud mujal kui tarbija liikmesriigis".

38 Ka Euroopa Kohus on nentinud, et Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 sõnastus ei ole päris identne Brüsseli konventsiooni artikli 13 esimese lõigu sõnastusega. Eeskätt on kohus märkinud, et tarbijalepingute suhtes kohaldamise tingimuste sõnastus on praegu varasemaga võrreldes üldsõnalisem, et tagada tarbijate parem kaitse, arvestades uute sidevahendite ja elektroonilise kaubanduse arengut (vt eespool viidatud kohtuotsus Pammer ja Hotel Alpenhof, punkt 59).

39 Nii asendas liidu seadusandja tingimused, mis kehtisid varem ühelt poolt nii ettevõtja suhtes, kes pidi olema tarbija alalise elukoha liikmesriigis teinud konkreetse pakkumuse või avaldanud reklaami, kui teiselt poolt ka tarbija suhtes, kes pidi olema selles liikmesriigis teinud lepingu sõlmimiseks vajalikud toimingud, tingimustega, mille puhul peetakse silmas üksnes ettevõtjat (vt eespool viidatud kohtuotsus Pammer ja Hotel Alpenhof, punkt 60).

40 Sellega seoses on oluline esile tõsta, et Euroopa Parlamendi õigusasjade- ja siseturukomisjoni 18. septembri 2000. aasta aruandes Brüsseli I määruse eelnõu kohta (lõplik dokument A5-0253/2000, muudatus 23 ja põhjendused) mainitakse vaidlust selle üle, kas on mõistlik lisada tingimus, et tarbijalepingud peavad olema sõlmitud sidevahendite teel, ning argumente, mille tagajärjel jäeti lõpuks selline muudatus vastu võtmata.

41 Brüsseli konventsiooni endise artikli 13 uus ja vähem piirav sõnastus kajastub – nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 17 – ka Brüsseli konventsiooniga paralleelselt sõlmitud kokkulepetes ja Brüsseli I määruses, eelkõige nõukogu 15. oktoobri 2007. aasta otsusele 2007/712/EÜ lisatud konventsiooni tsiviil- ja kaubandusasjade kohtualluvuse ning neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooni ühenduse nimel allakirjutamise kohta (ELT L 339, lk 1) artikli 15 lõike 1 punkt c.

42 Teiseks, mis puudutab Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 punkti c teleoloogilist tõlgendamist, siis tuleb märkida, et tingimuse lisamine, mille kohaselt tarbijalepingud tuleb sõlmida sidevahendite teel, läheks vastuollu selle sättega taotletud eesmärgiga selle uues, vähem piiravas sõnastuses, ja eelkõige lepingu nõrgemaks pooleks olevate tarbijate kaitse eesmärgiga.

43 Kolmandaks, mis puudutab eespool viidatud kohtuotsust Pammer ja Hotel Alpenhof, siis märkis Euroopa Kohus selle punktides 86 ja 87 – vastuseks äriühingu Hotel Alpenhofi argumentidele, mille kohaselt Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 punkt c ei ole kohaldatav, kuna tarbijaga sõlmiti leping kohapeal, mitte aga sidevahendite abil –, et need argumendid olid viidatud asjas ainetud, kuna asjaoludest ilmnes, et hotellitoa broneerimine ja kinnitus selle kohta oli toimunud sidevahendi abil.

44 Nagu kohtujurist märkis käesolevas asjas tehtud ettepaneku punktides 36–38, siis tuleb märkida, et viidatud kohtuotsuse punktid 86 ja 87 kujutavad vaid Euroopa Kohtu vastust äriühingu Hotel Alpenhofi argumentidele, ilma et nende ulatust võiks viidatud juhtumi konkreetsetest asjaoludest edasi laiendada. Selge on, et Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 punkti c kohaldamise peamine tingimus on seotud tarbija elukohajärgsesse liikmesriiki suunatud äri- või kutsetegevusega. Sellega seoses on sidevahendi teel ühenduse võtmine, nagu toimus põhikohtuasjas, kui ka asja või teenuse broneerimine sidevahendi teel, või veelgi enam tarbijalepingu sõlmimine sidevahendi teel tunnistuseks lepingu seotusest sellise tegevusega.

45 Eelnevaid kaalutlusi silmas pidades tuleb esitatud küsimusele vastata, et Brüsseli I määruse artikli 15 lõike 1 punkti c tuleb tõlgendada nii, et see ei nõua, et tarbija ja kutseala esindaja vaheline leping peab olema sõlmitud sidevahendite teel.

Kohtukulud

46 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades artikli 15 lõike 1 punkti c tuleb tõlgendada nii, et see ei nõua, et tarbija ja kutseala esindaja vaheline leping peab olema sõlmitud sidevahendite teel.

Allkirjad